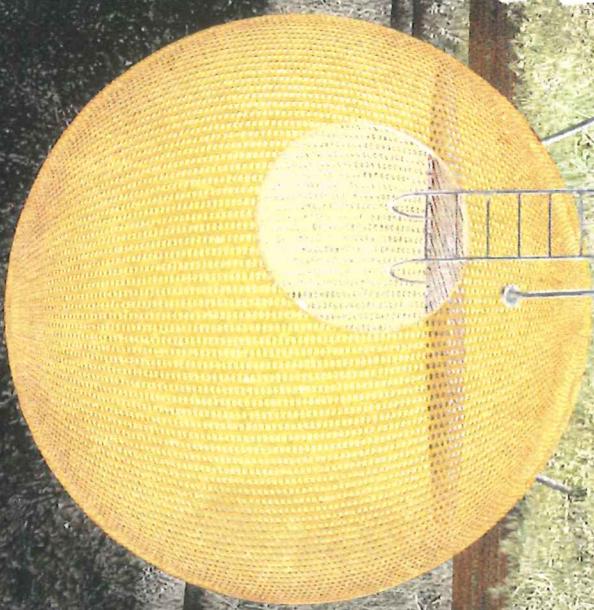

Grönare Stockholm

Ny stadsspark Vårbergstoppen

Programhandling

2018.04.05

Innehåll

Inledning

- Om stadspark Vårbergstoppen 3
- Riktlinjer, analys och mål 4
- Gestaltningsprinciper 5

Förslag

- Översikt 6
- Illustrationsplan 7
- Rörelsestråk 8
- Belysning 10
- Entréer 11
- Topparna, översikt 13
- Norra toppen 14
- Södra toppen 15
- Grytan 17
- Lekplatsen, översikt 18
- Lekplatsen, förslag 19
- Lekplatsen, belysning 25

Bilaga

- Källor, Foton och illustrationer 26
- Siffror vid bildtext refererar till källförfteckning.
- Ej numrerade bilder/illustrationer är gjorda av Tyréns.

LAND
AndrénFogelström

Medverkande

- Stockholms stad:
Jean-Louis Dessalles, landskapsarkitekt
och projektledare, Trafikkontoret
Love Örsan, parkingenjör, Skärholmens
stadsdelsförvaltning
- Tyréns:
Ylva Johansson, landskapsarkitekt
Tuva Jones, ljusdesigner
Liselott Luh, landskapsarkitekt
Elin Östrin, landskapsarkitekt

- Land Arkitektur:
Lina Andersson, landskapsarkitekt
Tora Börnarp, landskapsarkitekt
Rebecka Rosen, landskapsarkitekt
Johanna Andersson,
landskapsarkitektpraktikanter

- AndrénFogelström:
Moa Andréen, arkitekt
Tove Fogelström, arkitekt
Pär Falkenberg, arkitektpraktikanter

Historik och förutsättningar

För information om bakgrund,
se dokumentet
"Ny stadspark Vårbergstoppen,
Historik och förutsättningar" som
finns på Stockholms stads hemsida,
www.stockholm.se

Inledning Om stadsspark Vårbergstoppen

Vårbergstoppen blir stadsspark

är Stockholms högsta naturliga punkt, 77 m ö.h. Hela grönområdet är en del av Bornsjökilen som är en av Stockholms tio gröna kilar.

Utsikten från Vårbergstoppen högsta punkt är ostagbar med ett storslaget panorama över Mälaren och Storstockholm. Flottsbrobacken, Kista Torn, Kaknästomet, Globen, Nackamasterna – alla landmärken syns härifrån under klara dagar.

En befintlig gång- och cykelväg leder runt området och till de två utsiktspunkterna. Delar av sträckan är belyst och asfalterad.

Med utgångspunkt i Grönare Stockholm och Parkplan för Södra Stockholmen, ska Vårbergstoppen utvecklas till en ny stadsspark. Vårbergstoppen har idag höga natur- och rekreationsvärden. Trafikkontoret i Stockholms stad vill förädla dessa i samarbete med Skärmolmens stadsdelsförvaltning, Miljöförvaltningen och invånarna i Skärmolmen. Parken ska rustas till en modern park med aktiviteter för både unga, barn och äldre. Det är den största enskilda satsningen inom ramen för Grönare Stockholm.

Om toppen

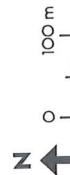
Vårbergstoppen är en 90 meter hög konstgjord kulle belägen i södra Stockholms sydväst om Vårbergs centrum, ti minuters promenad från tunnelbanestationen Vårberg.

Ny belyggelse planeras mot Vårbergsvägen. I den norra delen av Vårbergstoppen finns Vikingaberget som

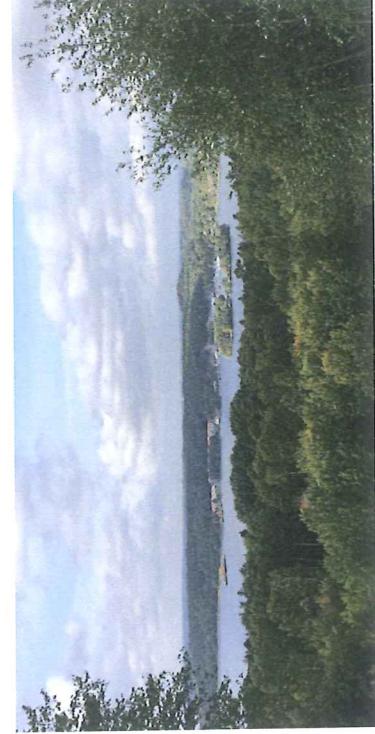

1. Ovan: Vårbergstoppens läge i fornländade till Vårby gård, Vårbergs centrum och Ekerö.

2. Till höger: Gräns för Vårbergstoppen, ny stadsspark markerad med streckad linje.

100 m

3. Till vänster: Platåen på norra toppen.
4. Till höger:
Utsikt från södra toppen.

Inledning

Riklinjer, analys och mål

Övergripande riklinjer i Grönare Stockholm

Vårbergstoppens styrkor och svagheter

Styrkor +

- "Stockholmarna ska ha tillgång till parker och natur med höga rekreations- och naturvärden"
- Den övergripande mälbilden i vision, överskipsplan och miljöprogram är att alla stockholmare ska ha tillgång till parker och natur av höga rekreativa och ekologiska värden. Parker och natur ska vara en del av stadsens offentliga rum som kopplar ihop staden och som bidrar till en levande och trygg stad för alla. De offentliga rummen ska vara av hög kvalitet och svara mot olika typer av behov. Medborgarna ska känna varu delaktiga i kring utvecklingen av sina gröna miljöer.
- "Staden ska ha en livskräftrig grönstruktur med rik biologisk mångfald"
- Mälbilden i vision, överskipsplan och miljöprogram är att Stockholm ska vara en av världens renaste och vackraste huvudstader med en livskräftrig grönstruktur och rik biologisk mångfald. Stadens gröna och blå karaktär är en central del av Stockholms identitet och attraktivitet för såväl invånare som besökare. Ny bebyggelse ska samspele med landskapskvaliteter och grönstrukturers värden och funktioner.

"Effektiv resursutnyttjande och samspel mellan förvaltning och utveckling"

Parker och naturområden representerar stora värden som har byggts upp under lång tid. Mälbilden i vision och kommunfullmäktiges budget är att stedens resurser alltid ska utnyttjas effektivt. Stockholm ska därmed ha en längsiktigt hållbar och ansvarstagande förvaltning av parker och naturområden för att behålla och vidareutveckla stadens attraktionskraft. Begreppet Ekosystemjämställdhet ska arbetas in som verktyg i stadsutvecklingen och integreras i ekonomiska ställningstaganden i samband med exploatering och förvaltning.

Mål för stadsspark Vårbergs-toppen

Orienterbarhet

- 5. Vårbergstoppen har stark identitet. Parken är unik med välavvägad siktlinjer och en parkväg som leder besökaren mot toppen genom en mjukt slingrande och sfiggende sluttning.

Kvalitet och omsorg

- 6. De halvöppna miljöerna med stor artrikedom är ovanliga i Stockholmsområdet.
- 7. Vissa delar av området är igenvuxna.

Skala

- 8. Delar av gangstråkeli saknar bebyggning.
- 9. En tydlig hierarki mellan olika gångsträck samtidigt siktlinjer gör det enklare att hitta.
- 10. Kvaliteten i detaljer sammansätts i parker som genererar trygghet och bidrar positivt till upplevelsen av en plats.
- 11. Social gemenskap stimuleras av att definieras en mänsklig intimitet i storskaliga miljöer.
- 12. Flera mötesplatser för städens invånare och besökare ökar diversiteten. Detta ger positiva effekter för folket.

Upplevelsvärden

- Platsens kvaliteter går förlorade.

Inledning Gestaltningsprinciper

Stockholms tippar och toppar

Med omvandlingen av Stockholms city och bygandet av nya förorter på 1960-talet uppstod frågan vad man skulle göra av de stora mängder schak- och rivningsmassor som uppkom när man rev, sprängde och bärde vág för den nya tunnelbanan. Att göra sig av med massorna var inte det lättaste och ingenjörerna som jobbade med projektet planerade att sprida ut dem i olika delsträckor.

Holger Blom, som var

stadsträdgårdsmästare i Stockholm från 1938 till 1971, tyckte att idén var fel ur en estetisk synvinkel. Den kreativa lösningen blev istället att deponera materialen i konstgjorda berg eller toppar. I skissarbetet anlitades konstnärer som skulpterade fram toparna i modellera. Stadsträdgårdsmästaren såg kulturerna som landskapskulpturer som med sina artificiella former och stora skala skulle bryta av mot landskapet och fungera som rekreationsområden. I planen ingick också ett medvetet namnbyte där en tipp slutligen blev en topp, en av dessa är Vårbergstoppen.

- Samma material, utrustning och kulörer ska väljas i parken så långt det är möjligt.
- Cirkeln väljs som sammankopplade formelement. Denna kan förekomma på olika sätt, exempelvis som tillförda objekt eller grafik i marknivå.

Lyft fram, bevara och förändra parkens kvaliteter och historia.

Holger Blom om toparna.

- Säkerställ att alla tillägg har god, medveten gestaltning anpassad till platsen.
- Öka förståelsen för platsen.
- Ta tillbaka den geometriska skärpan som var tydlig då parken var nyanlagd.

Dagens principer

Många av de grundläggande principer som Holger Blom och hans medarbetare utvecklat ifrån är lika aktuella idag. Utifrån dessa har följande gestaltningsprinciper formulerats:

Utgå från den mänskliga skalan.

- Eftersträva enkelhet, funktion och omsorg om detaljer.
- Välj möbler och material som är godkända ur tillgänglighetssynpunkt för att inkludera alla brukargrupper.
- Tillför byggda objekt i goda lägen som skyddar mot väder och vind och fungerar som mötesplatser.
- Samordna material och formspråk för att binda samman parkens olika delar.

”Jordskulpturer skapade av människan”

Holger Blom om toparna.

- Säkerställ att alla tillägg har god, medveten gestaltning anpassad till platsen.
- Betong ges en ljusare kulör än vanligt genom inblandning av exempelvis marmorkross.

13. Delar av parken upplevs idag som storskaliga. Att tillverka lektfria objekt, anpassade till den mänskliga skalan är positivt.

Träd

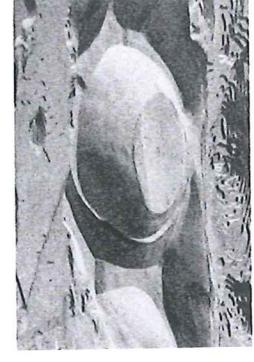

14. Cirkeln förestas som sammankopplade formelement. Betong ingår i materialpaletten.

Stål

16. Kiselbehandlat trådförsedas i sambol med plastungefärgad trådtrick. Inga trädetaljer lackas.

15. Delar av parken hade från början en tydlig geometrisk skarpa som genom åren har gått förlorad.

Betong

17. Stål används i underreden till möbler. Obehandlat, rostfritt stål används i kombination med lackat stål.

18. Ljus platstugan betong i fria former kombinerat med vegetation.

Materialpalett

Långsiktig hållbarhet ska eftersträvas vid val av material.

Material ska vara hållbara mot åverkan och lätt kunna bytas ut.

Samma material väljs om möjligt i hela parken. Följande är gemensamma för parkens olika delar:

16. Kiselbehandlat trådförsedas i sambol med plastungefärgad trådtrick. Inga trädetaljer lackas.

17. Stål används i underreden till möbler. Obehandlat, rostfritt stål används i kombination med lackat stål.

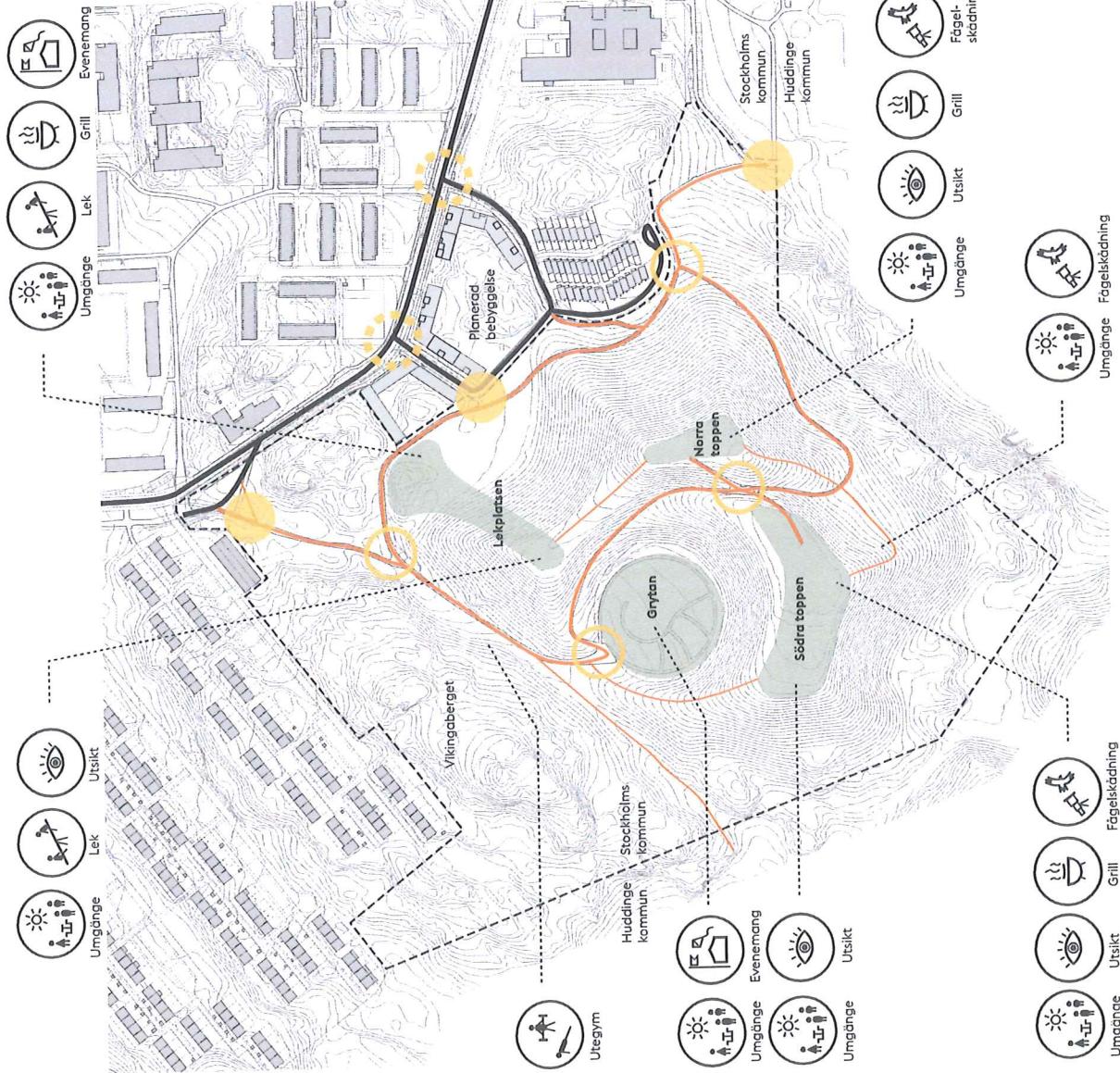
18. Ljus platstugan betong i fria former kombinerat med vegetation.

Förslag Översikt

Entréer, rörelsemönster och målpunkter

Vårbergstoppen kommer att få en ny parkentré i anslutning till den nya bebyggelsen, samt i parkens norra del där en gångkoppling till Vårbergsvägen föreslås. Den befintliga entrén mot Vårby gårds förtydligas. Samtliga entréer ges en samordnad utformning. Parken kommer även att anpasseras från Vårbergsvägen genom entréer i anslutning till den nya bebyggelsen.

Huvudstråken kommer att beläggas med asfalt och få ny belysning. De enda undantagen är de korta, asfaltrade sträckorna upp till de två topparna, som precis som idag kommer att vara utan belysning. I parken kommer det även finnas ett mera fimmaskigt nät av gångstråk, sekundärstråk. Dessa kan se ut på olika sätt men består i de flesta fall av upprampade stigar eller stigar med klippt gräs.

10. Planen visar entréer,
rörelsemönster och målpunkter.

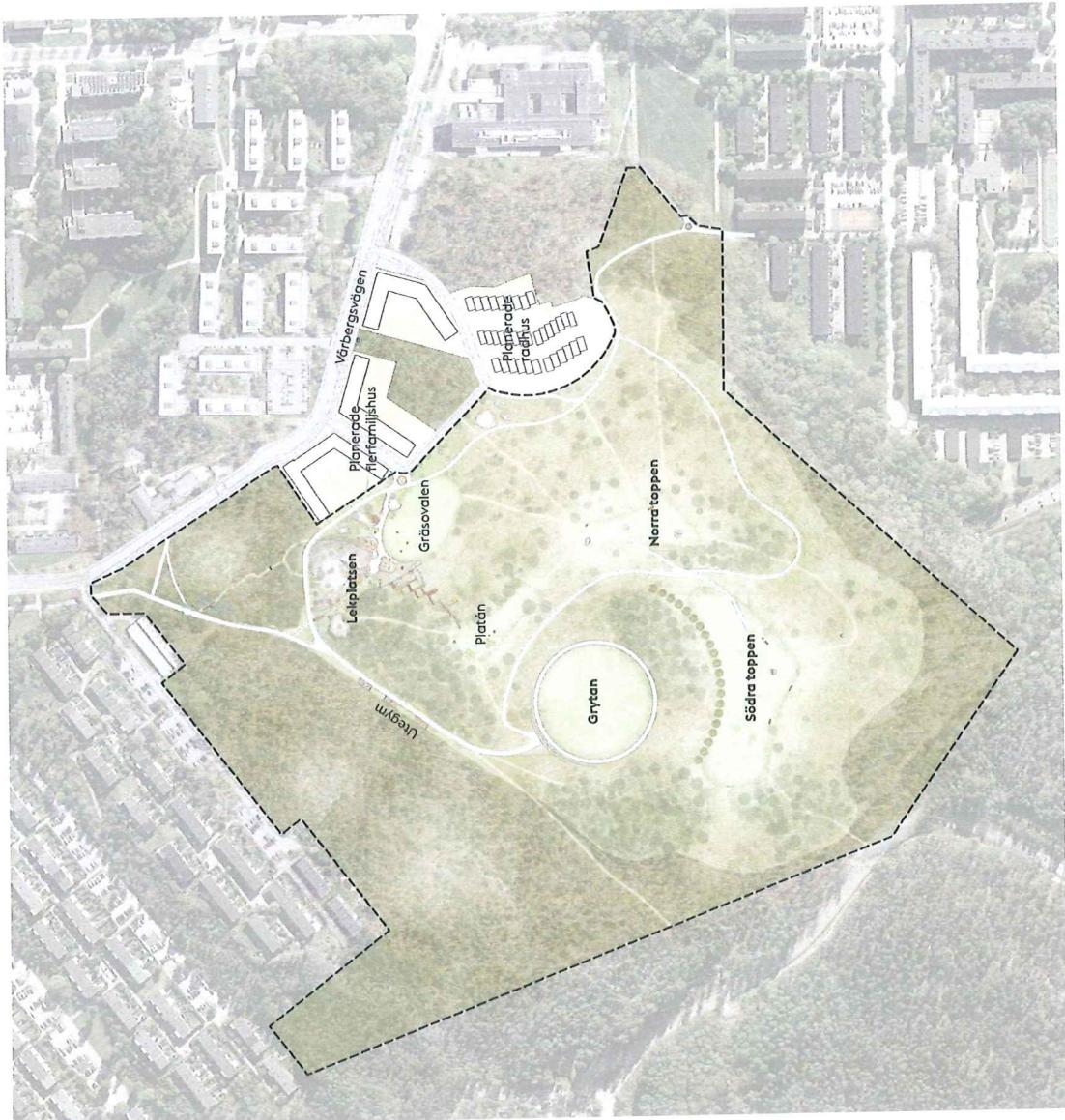
Förslag Illustrationsplan

Beskrivning

Grytan, Grässvalen och de två topparna är viktiga målpunkter idag. Dessa kommer att behålla sin funktion samt kompletteras med möblering och andra tillägg.

Nya målpunkter kommer att skapas. En stor lekplats kommer att anläggas i anslutning till den nya bebyggelsen. Ett utegym föreslås i anslutning till huvudstråket. Den största delen av parken kommer att behålla sin karaktär gällande vegetationstyper. En stor del av parken utgörs idag av skog med inslag av berg i dagen. Dessa delar kommer att lämnas orörda.

När parken var ny anlagd var karaktären av hagmark dominerande. Genom åren har delar av den vuxit igen. Ett av delmålen i projektet är att återskapa vissa av dessa miljöer. Hagmarker är ovanliga i Stockholmsområdet och viktiga livsmiljöer för fåglar. De är även attraktiva som vistelsemiljöer.

Förklaringar

- Gräns för park
- Klippigt gräs
- Hagmark med enstaka inslag av buskar och träd
- Hagmark med tydliga inslag av buskar och träd
- Skog
- Berg i dagen

20. Planen visar målpunkter och vegetationstyper
Skala 1:4000

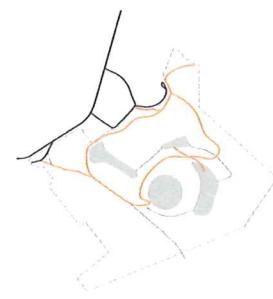
Förslag Rörelsestråk

Rörelsestråken och dess möblering

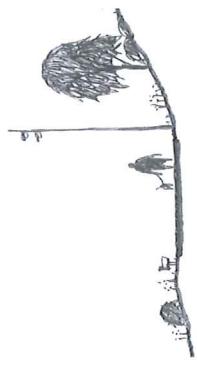
Grundmöblering

Övriga typer av rörelsestråk

Trappväg

21. Läge för huvudstråk.

23. Läge för mindre stråk.

22. Principiell ritning för huvudstråk.

24. Principiell ritning för mindre stråk, uppstängd i skog.

25. Principiell ritning för mindre stråk, uppstängd eller klippt ut i gräs eller ångsmark.

Materialpalett

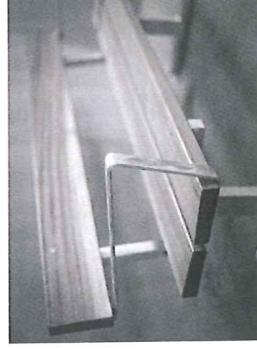

Huvudstråk

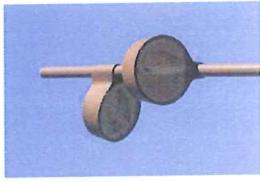
Huvudstråket kommer att ha en bredd på cirka 2,5-4 meter och ha ett yrtäkt av asfalt. Stråket kommer att få ny, modern och funktionell belysning. I anslutning till stråket föresätts nya soffor med armstöd och ryggstöd. Målet är att stråket ska upplevas som bekvämt och tryggt dygnet runt. De mälpunkter som ligger en bit från stråket kommer att annonseras via skyttar.

Mindre stråk
Befintligt system av stigar och spontant uppkomna gångvägar kommer att behållas. Några av dessa förtilligas och förlängs. Målet är att dessa ska upplevas som ett komplement till huvudstråket och leda till platser som ligger en bit ifrån detta. Som besökare upplevs det även positivt att ha möjlighet till flera vägval. Enstaka skyttar kan placeras i anslutning till dessa för att förbättra orienterbarheten.

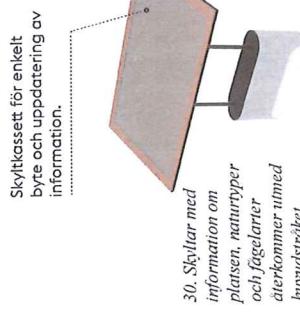
Trappväg
Mellan Södra toppen och Grytan finns idag en anlagd trappväg på en del av stråkan. Denna föreslås att förlängas för att förstärka kopplingen mellan dessa två mälpunkter.

28. En bekväm soffa med armstöd föresätts längs huvudstråket. Underredet lackas i kultör lika övrig utrustning.

29. Belysning utmed huvudstråk. Slope och armaturer lackas i samma kulör som övrig utrustning.

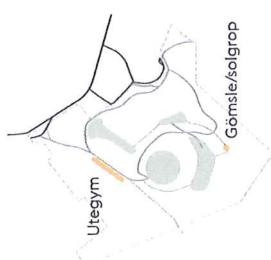
30. Skyttar med information om platsen, naturtyper och fågelarter och kommer tillsammans med hundstråket.

Förslag Rörelsestråk

Tillägg

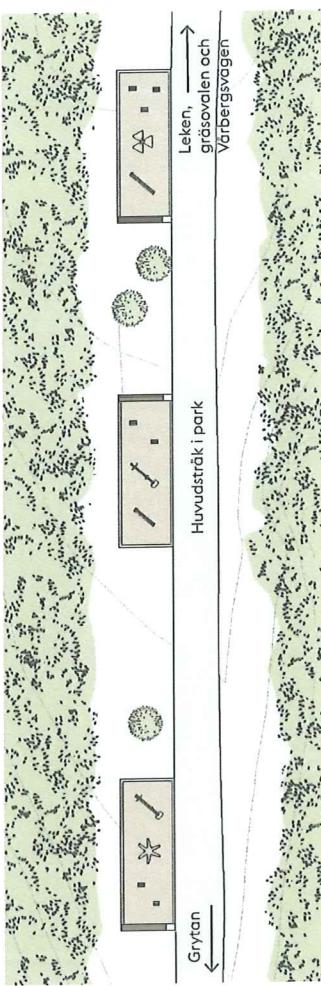
I anslutning till stråken placeras några tillägg som kommer att locka olika brukargrupper. Läget för dessa redovisas på kartan nedan.

Delsvis nedgrävd i den södervända hagmarken placeras en sittvänlig solgrop av betong och stål. Solgropen fungerar som gömsle för ornitologer och ger möjlighet att komma nära och fotografera fågellivet. En platsbygd sofa med skydd i ryggen kommer att skapa en intim och skyddad miljö.

Solgrop/gömsle för ornitologer

Delsvis nedgrävd i den södervända hagmarken placeras en sittvänlig solgrop av betong och stål. Solgropen fungerar som gömsle för ornitologer och ger möjlighet att komma nära och fotografera fågellivet. En platsbygd sofa med skydd i ryggen kommer att skapa en intim och skyddad miljö.

Fågelskädning via luckor.
Luckorna baksida kan användas för placering av information om fåglar.

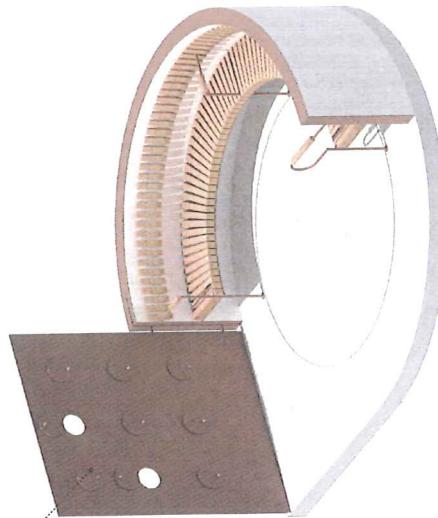
32. Principskiss utegym, skala 1:400.

Utegym

I anslutning till huvudstråket föreslås ett utegym. Detta utformas för att passa olika brukargrupper. Information och förslag till möjliga träningsprogram integreras i utformningen.

33. Utegym i ek och rostfritt. Placeras intmed huvudstråk.

31. Illustration solgrop gjomsle.

Materialpalett

Träd	Ljus betong	Rostfritt stål
Grönt stål	Brunt stål	

Förslag Belysning

Ljus och mörker

Vårbergstoppen naturliga förhållande till dygnets och årets skifthingar är en kvalitet som föreslås värmas genom vassamma inslag av belysta ytor.

Ljusmiljön längs det belysta huvudstråket blir mjuk, väl avbländad och till platsen anpassad i ljusnivå och skala.

Sista sträckorna upp till topparna lämnas obelysta för att ge möjlighet att adaptera till mörkret, himlens ljus och ljuset från staden. Entréerna markeras med inslag av tydligare ljusrinkningar som lyfter fram detaljer av entréernas tillägg.

Den plats i parken där ett större belyst rum tillkommer är kring lekplatsen.

Platsspecifika och intresseskapande ljusmiljöer samlas till lekplatsen och Grytan.

Material

Materialet för stråket föreslås ha ett enkelt formspråk med armaturhus som ej är luminanta för att själva stråket och dess närmaste omgivning skall framträda och artnaturen i sig inte skapa påtalande som drar upp märksamhet till sig mörkertid.

Två cylinderverformade armaturen vinklade och trappade upp mot toppen ger stora ljusrum kring varje stolpe och belyser omgivande vegetation.

Entréerna markeras med inslag av tydligare ljusrinkningar som lyfter fram detaljer av entréernas tillägg.

Den plats i parken där ett större belyst rum tillkommer är kring lekplatsen.

Platsspecifika och intresseskapande ljusmiljöer samlas till lekplatsen och Grytan.

34. Visionsbild huvudstråkets ljusmiljö

35. Illustration över huvudstråkets bebyningsmaterial.

36. Belysningsplan.

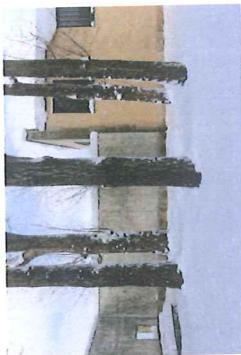
Förslag Entréer

Beskrivning

I dagsläget är entréerna till Vårbergstoppen otydliga och information om parken saknas.

I förslaget skapas tre tydliga entréer till den nya stadsparken. Dessa ges en sammanhållen gestaltning och materialpalett. Cirkelet föreslås som sammankållet formelement. I anslutning till varje entré föreslås medvetet placerade träd med låg markvegetation, olika typer att sittplatsar samt karta eller annan information om parken. Målet är att entréerna ska fungera som mötesplatser och förtydliga Vårbergstoppens gränser.

Läget för entréerna redovisas på kartan nedan.

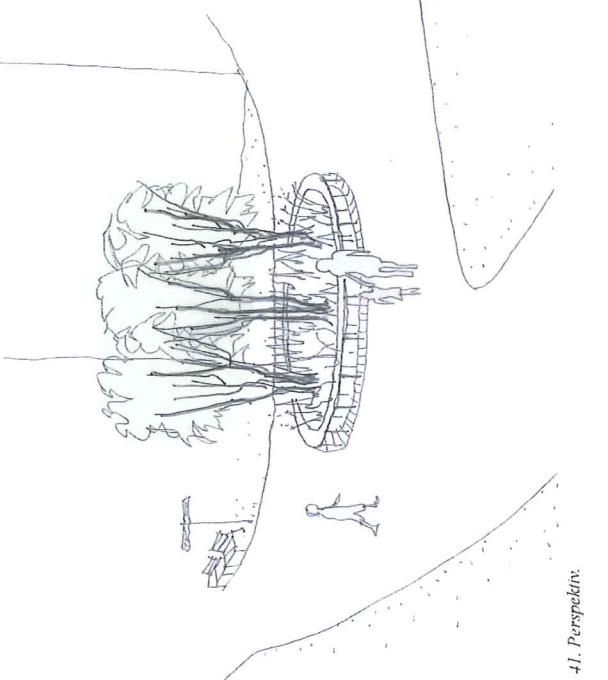
37. Inspirationsbild träd i cirkel. Bilden är tagen på Skogsgården i Gamla Enskede.

1. Entré vid planerad bebyggelse

På denna plats möter den nya gatan Vårbergstoppens stadspark.

En cirkel med träd placeras i mitten av de gångvägar som sammanknälar. Som undervegetation föreslås perennia gräs i en infiltrationsyta. En cirkulär bänk placeras runt cirkelet för att möjliggöra sittplatser i alla riktningar.

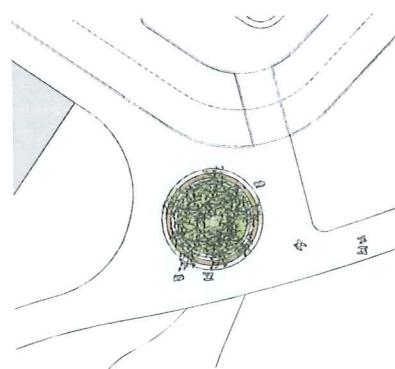
Flerstammiga träd, exempelvis vejkisel. Prunus mahaleb föreslås. Dessa kommer att utgöra en fin kontrast mot den strikta bebyggelsen.

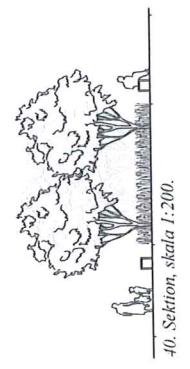
+1. Perspektiv.

41. Inspirationbild som visar rund bänk med planteringsyta i mitten.

39. Plan, skala 1:100.

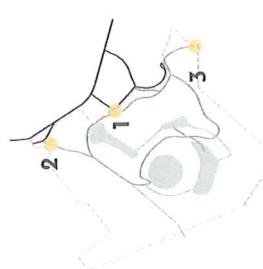

40. Sektion, skala 1:200.

Materialpalett

Träd	Ljus betong	Rostfritt stål
Grönt stål	Brun stål	Rostfritt stål

1. Entré vid planerad bebyggelse
2. Entré vid Vårbergsvägen
3. Entré vid Vårby gård

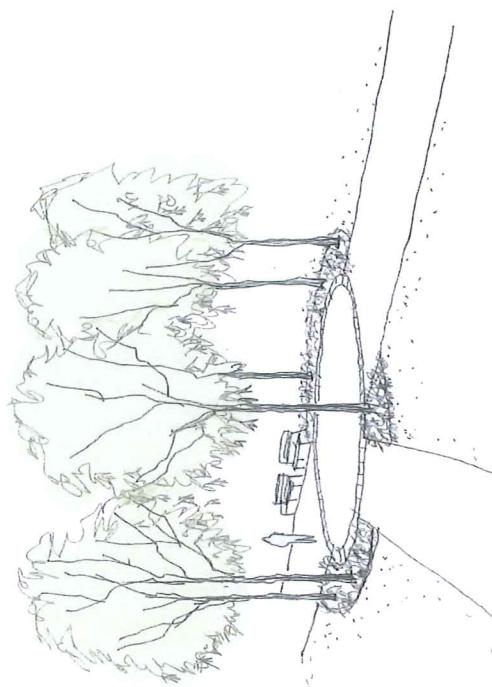

2. Entré från Vårbergsvägen

En ny gångväg tillkommer mellan Vårbergsvägen och befintlig gångväg.

En cirkel med träd placeras i cirkel utanför korsningen. Fläkbladig al föreslås, en förädlad variant av vanlig al som växer naturligt i närläheten. Som undervegetation föreslås låga marktäckare exempelvis stortfyle.

Ett par sittplatser och en informationstavla placeras i gränsen mellan gräs och asfalt. En cirkel av betongmarksten i asfalten förstärker den cirkulära formen.

43. Perspektiv.

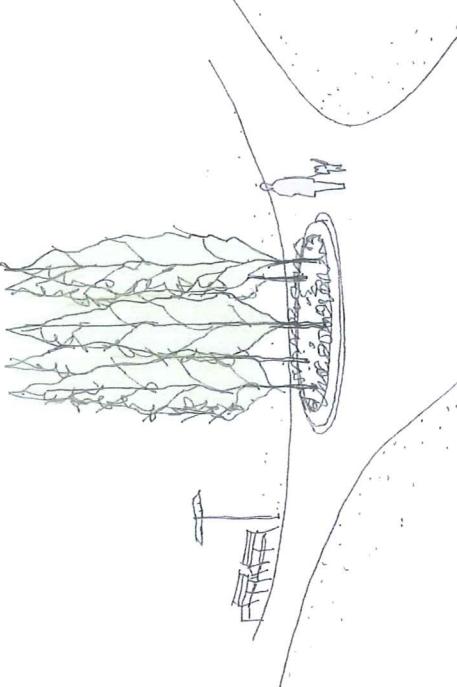
3. Entré från Vårby gård

Denna plats utgör entré mot Vårby gård och ligger på gränsen till Huddinge kommun.

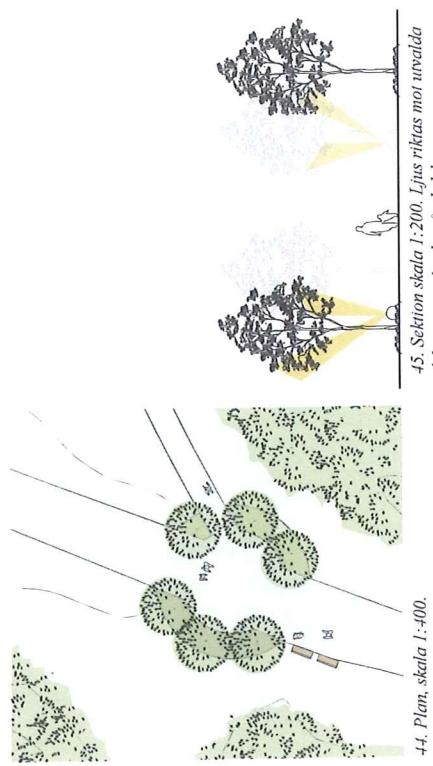
En upphöjd cirkel med träd placeras i mitten av de gångvägar som sammantrafar. Ytan kan fungera som en infiltrationsyta och som undervegetation föreslås låga marktäckare, exempelvis blåsippa. Kanten runt cirkeln kan uniformas i stithöjd för att skapa informella sittplatser.

Som träd föreslås pelarek, en förädlad variant av vanlig ek som växer naturligt i närläheten.

Ett par sittplatser och en informationstavla placeras i gränsen mellan gräs och asfalt.

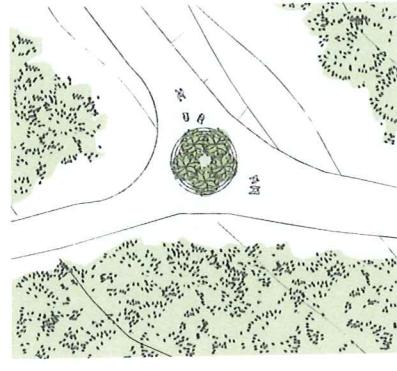

46. Perspektiv.

45. Plan, skala 1:400.

46. Siktning, skala 1:200. Lyss riktar mot invända delar av entréns beständsdelar.

47. Plan, skala 1:400.

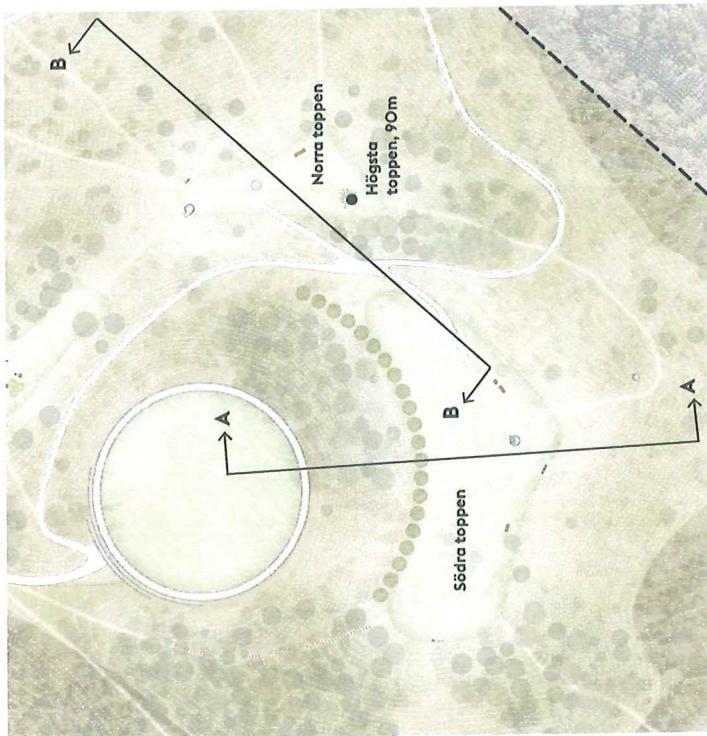
48. Siktning, skala 1:200. Lyss riktar mot invända delar av entréns beständsdelar.

Förslag Topparna

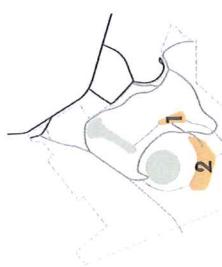
Översikt

De båda topparna är viktiga målpunkter för besökare till Vårbergstoppen. Till båda finns tydliga gångsträck med beläggning av asfalt. Topparna används idag för picknick, fägelstädning, sjärnstdång och umgång. Båda har sparsam möblering i form av robusta bänkar. Topparna har olika karaktär, se beskrivning under respektive topp.

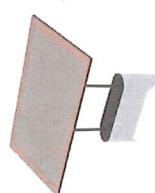
Grundmöblering

1. Norra toppen
2. Södra toppen

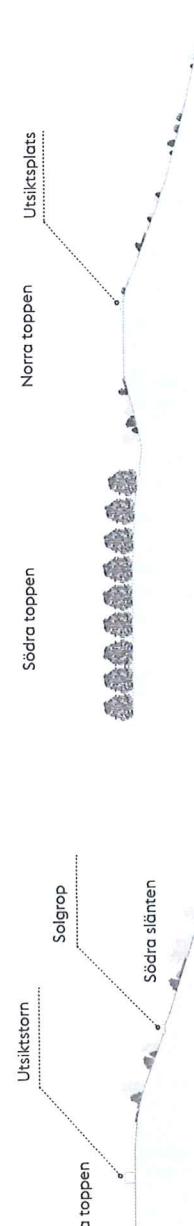
49. På strategiska punkter placeras tavlor med information om exempelvis fågeln, utsikt och växter.

Materialpalett

Trä	Ljus betong	Brunt stål	Grynt stål
-----	-------------	------------	------------

52. Elevation B - A, skala 1:2000

51. Elevation A - A, skala 1:2000

53. Elevation A - A, skala 1:2000

55. Skräpkorg 'City' från Västsö.

56. Grillprick 'Ouffi' från Västsö

53. På båda topparna placeras generösa bänkhörn som kan användas vid picknick.

54. Cykelställ 'Vroom' från Västsö.

Förslag Norra toppen

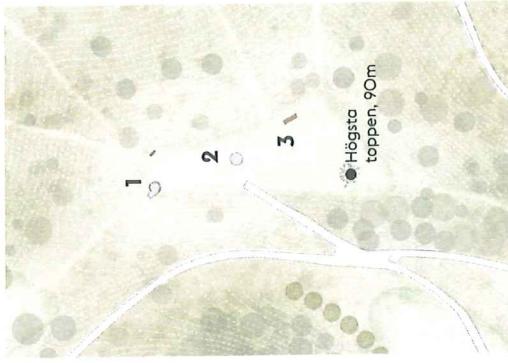
Beskrivning

Norra toppen är parkens högsta punkt och karakteriseras av vid milsikt, lägt gräs och mycket himmel. Den är till skillnad från den södra ej runsligt avgränsad. På den nordigaste spetsen förestas en samlingsplats i form av en utsiktsplats med vindskyddade sittplatser. Denna kommer att fungera för såväl färgelådning och undervisning som för vistelse och umgänge.

Den högsta punkten av Norra toppen skulle kunna markeras. Förslagsvis genom samarbete med konstnär som tar fram förslag. I marken mitt på toppen, nedfält i gräset, föresätts ett cirkulärt rikningsmärke som på ett lektfullt sätt kan informera om riktningar och avstånd.

Generös bänkbord och bänkar föresätts nära toppens kanter. En större grupp placeras på norra toppens östra sida. En skyilt föresätts nära kanten, i riktning mot centrala Stockholm med information om byggnader och avstånd.

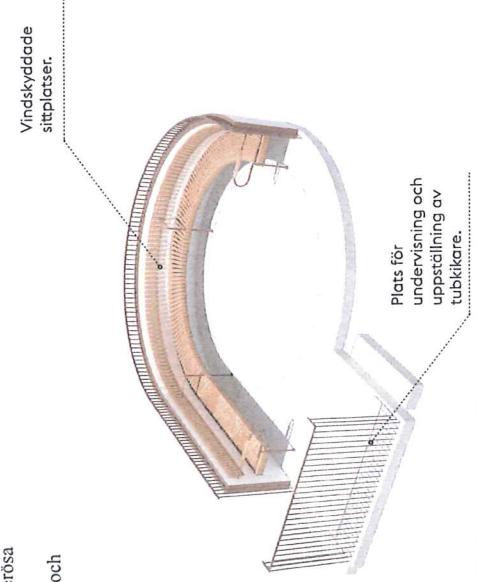
Översikt

57. Översikt topparna.
1. Utsiktsplats
2. Rikningsmärke
3. Plats för större grupp av möbler

Utsiktsplats

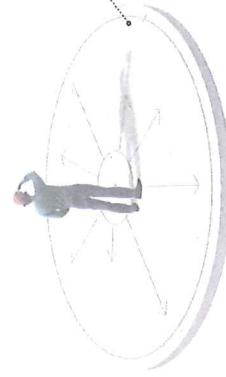
Utsiktsplatsen utformas med generösa sittmöjligheter och skapar goda förutsättningar för färgelådning och undervisning.

58. Illustration utsiktsplats.

Rikningsmärke

En platta nerfalld i gräset informerar på ett lektfullt sätt om riktningar och avstånd.

Infäld grafik med information om fåglarnas destinationer och avstånd.

59. Illustration rikningsmärke.

Förslag Södra toppen

Beskrivning

Södra toppen är den större av toparna och karaktäriseras av en storre rumslighet än den norra. Toppen består av två platåer på olika nivåer, den övre med en större öppen ångesta och den nedre med ett större inslag av buskvegetation och träd. Generös bänkbord och bänkar föreslås i anslutning till den södra kanten på den övre platån samt i mera skyddade lägen på den lägre platån.

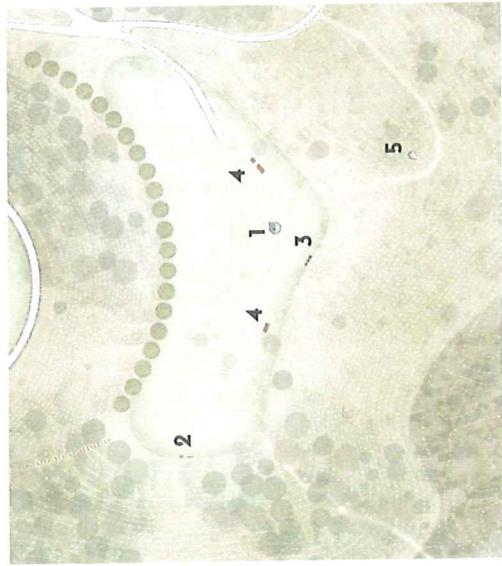
Ett utsiktstorn placeras en bit från kanten på den övre platån. Tornet blir en mälpunkt och mötesplats som lockar såväl fägelskådare som flanörer. Utöver att vara

Utsiktstorn

en utsiktpunkt erbjuder tornet en sittvänlig trappa och en väderskyddad bänk i båsta utsiktsläge.

På västra spetsen av den lägre platån placeras en cirkeelformad utsiktsram som är riktad mot Ekerö och Mälaren. I anslutning till ramen föreslås en informationsstyt med information om utsikten och platsens historia.

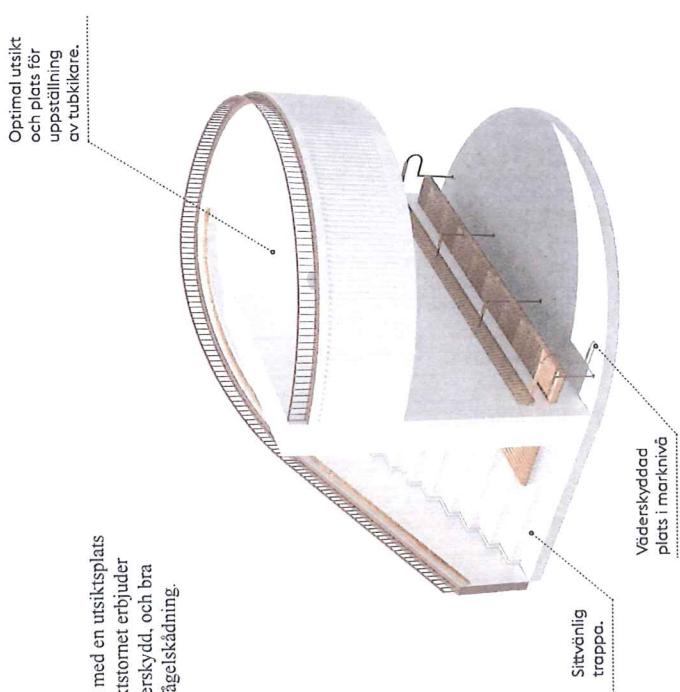
Översikt

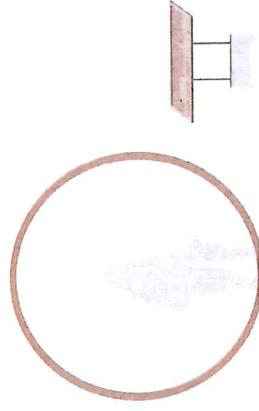
Utsiktsram och informationsstyt

På Södra toppen, riktad mot Ekerö och Mälaren, placeras en utsiktsram med tillhörande informationsstavla.

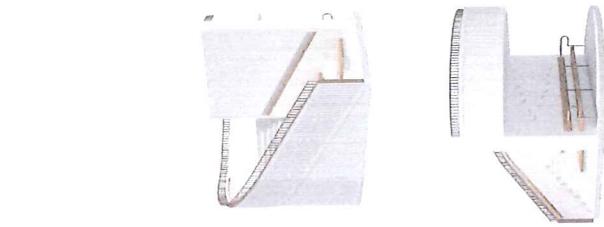
60. Översikt Södra toppen.

61. Illustrationer utsiktstorn.

62. Illustration utsiktsram och informationsstyt.

63. Illustrationer utsiktstorn och utsiktsram.

Förslag Södra toppen

Visionsbild

Utsiktsplats för ornitologer och mötesplats på toppen. Ufförs av stenliknande ljus betong med marmorkross. Sitttor och handledare av trä. Lackad plåt i räcken och detaljer. Tornet är placerat med hänsyn tagen till utsikten från toppen.

63. Visionsbild utsiktstorn på Södra toppen.

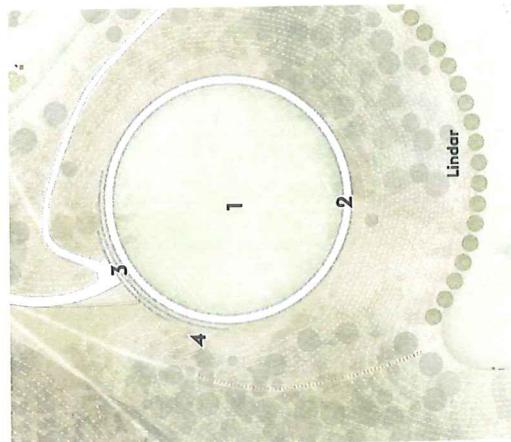
Förslag Grytan

Beskrivning

Den så kallade Grytan är belägen nedanför den södra toppen. Platsen är en öppen, cirkulär, klippt gräsytá med en diameter på ca 100 meter och har en tydlig rumslig avgränsning av branta slänter med örnikande vegetation samt träd och buskar. På släntkrönet ovanför grytan står 21 lindar planterade i rad längs kammen. Platsen används idag vid vissa evenemang exempelvis majbrasa och spontandrott, dessa funktioner ska bevaras.

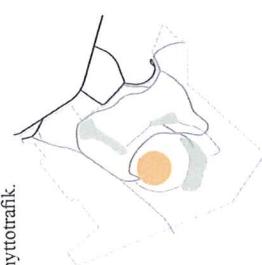
Det delvis upplösta mönster av betongmarksten som tillkom för ca 20 år sedan föreslås tas bort och ersättas av en 4 meter bred cirkel av asfalt, med en diameter av 100 meter. Som kant mot gräset föreslås mjukt formade betonelement. Kontakten med gångvägen kan förbättras genom att ersätta dagens branta grässtånt med ett trappa- och gradstångssystem. I anslutning till denna föreslås en tillgänglighetsanpassad ramp för att skapa åtkomst till Grytan för personer med funktionshinder samt för nyttotrafik.

Översikt

64. Översikt Grytan.

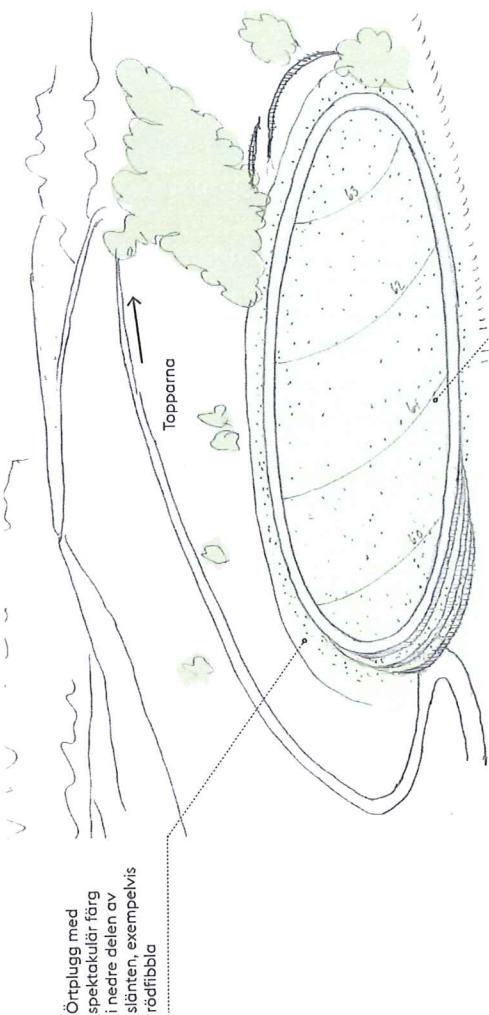
1. Jämmt lutande, klippt gräsytá
2. Asfalterad slinga med diameter 100 m
3. Gradångsystem annonserar Grytan
4. Tillgänglighetsanpassad ramp

Materialpalett

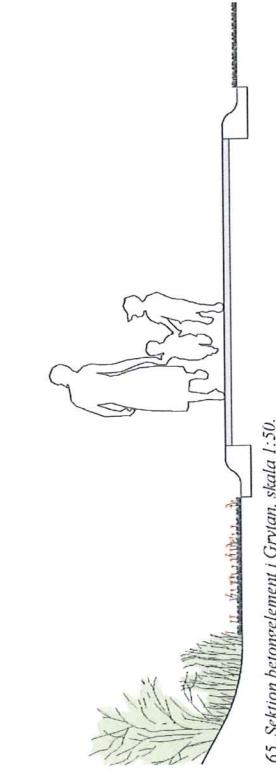
Tra	Ljus betong	Grunt stål
Tra	Brunt betong	Grönt stål

66. Perspektiv:

Grytan ges en jämn lutning ner mot gångvägen så besökare ser in på den öppna grystan.

Inspirationsbilder

65. Sektoriell betonelement i Grytan, skala 1:50.

69. Eventuell effekthöjning.

Förslag Lekplatsen

Översikt

Äventyret och Sagoskogen

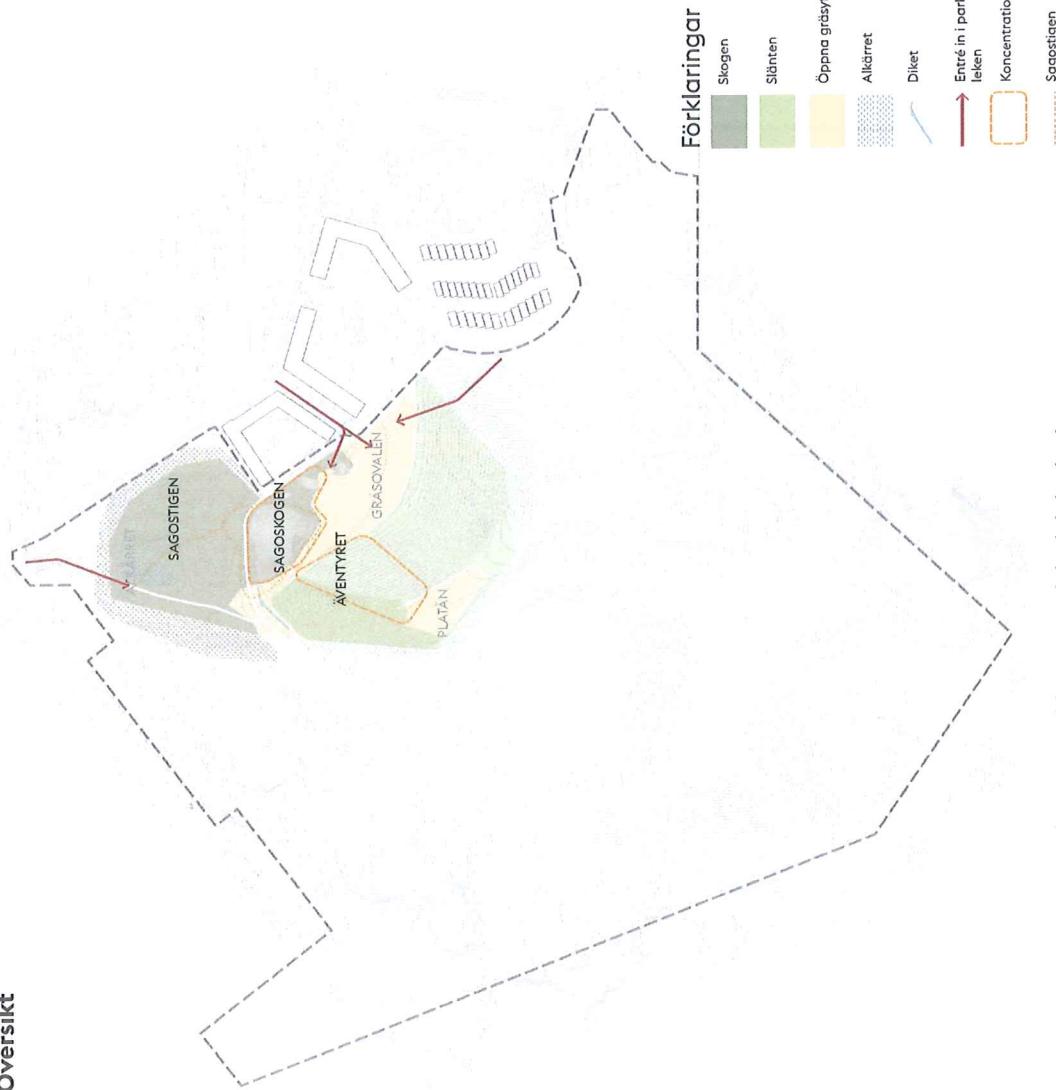
Sagoskogen förläggs till brynet av en liten skogsdunde med berg och block, i det angränsande "naturliga" landskapet. Skogens befintliga karaktär och funktion som lekplats bevaras och förstärks i Sagoskogen. Material från platsen som stenar, klipphöjder, stubbar och trädstammar tas tillvara och förändras på ett finstämt sätt till lekredskap.

Lekplatserna angränsar till två öppna plana gräsytor, Gråsovallen och Platån. Gråsovallen behåller sin funktion som stort flexibelt parkrum för picknick, spring och lek. Platån utvecklas som lugn grön oas för trivsel, paus och lugnare lek.

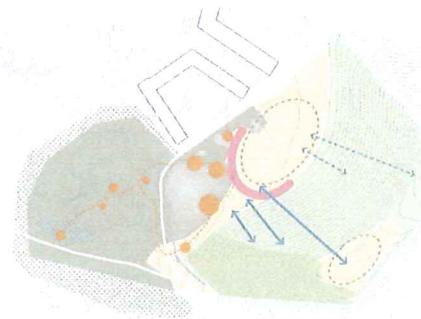
En ny lekplats med två teman planeras på Vårbergstoppen: Äventyret och Sagoskogen. Lekplatsen ligger vid den nya centrala parkentrén och den stora öppna gråsovallen i parkens norra del.

Äventyret byggs i en av Vårbergsstoppen konstgjorda slänter och sträcker sig mellan Gråsovallen och Platån. Slänterna består idag av relativt otillgänglig hagmark med buskar och snår. Lekplatsen placeras i gränslandet mellan hagmarken och ett parti av glesare skog. Slänten gallras men dess gröna karaktär bevaras och integreras i leken.

Förslag Lekplatsen

Koncept

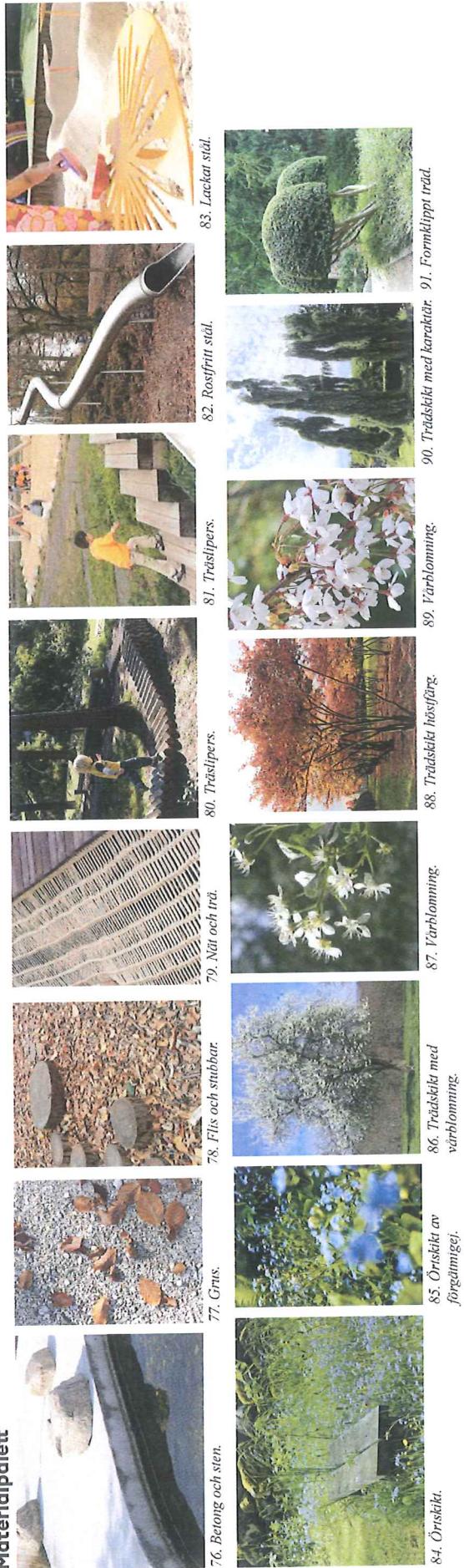
Äventyret

Äventyret har fokus på motorik och förelse. Trätrappor, spänger, bryggor och klättermat bildar en motorikbana upp för slänen och binder samman fyra olika lekstationer på vägen: Gang- och snurräventyret på den lägsta nivån, följt av Rutschäventyret, det Stora Kojklöjet och slutligen den högr belägna Platåen. Leken utspelar sig på olika nivåer i växlande tempon och svårighetsgrad på lekplatsens olika delar. På vintern fungerar slänen bredvid Äventyret som pulkabacke.

75. Konceptplan.

Materialpalett

Gräsövalen och Platåen

med små tillägg till Skogsrestaurangen. Kojskogen och Djurskogen. De olika rummen uppmanar till lekar som barn gärna leker i skogen, som att samlia, plocka, laga mat, bo i kota eller rida på en trrästam. Från östra entrén kan Sagoskogen näs via Sagostigen och en välvåd träbro.

Samlingen

Via den nya centrala parkentren rör man sig tillgängligt in till lekplatserna över en grusyta som kopplar ihop Sagoskogen med Äventyret. Denna yta, Samlingen, är bred nog att rymma väderskydd, grillplats och bänkbord samt ett trädick i båda solläge. Samlingen avgränsas mot gräsövalen med en låg platsgruen kant i ljus betong. Grusytan är både infiltrationsyta för dagvattnet och tillgängliggör leken.

Sagoskogen

Sagoskogen lockar till fantasilekar med skogen som tema. De naturliga rumsligheterna brynet och mellan berghällarna förstärks och fördädas

Koncentrationen av lekobjekt i Äventyret och Sagostogen kompletteras med två stora öppna grästrum, Gräsövalen och Platåen. På Gräsövalen är det fritt fram att spela boll, flyga drake, ha picknick eller ordna tillfälliga evenemang som barntheater eller konserter. Platåen på Äventyrets högsta topp är en lugn oas med sittplatser i en blommmande fruktlund och lekskulpturer i form av bestande far.

Materialpalett

Materialpaletten på lekplatsen domineras av trä med inslag av rep och stål. Markmaterialen består av gräs, ljust grus, trälis och sand. Ytorna avgränsas med en platsgruen kant av ljus betong som slingrar sig mellan befintliga träd och berg i dagen.

81. Trädspärr.

86. Trädskikt med varvlinning.

87. Örskikt av förgummej.

88. Trädskikt höstfärg.

89. Vårblomning.

90. Trädskikt med karaktär.

91. Formfyllt träd.

Förslag Lekplatsen

Illustrationsplan

92. Illustrationsplan.

Förslag Lekplatsen

Klotfamiljen

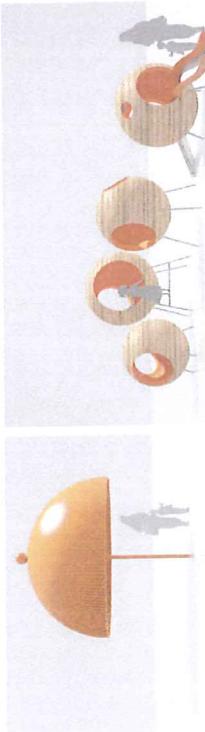
Ett sammanlänkande objekt som dyker upp på lejtplatsernas olika delar är den lektulla "klotfamiljen". Dessa klot förefaller ha rullat ner för slänten och "fastnat" på olika platser i terrängen. I Åvenyret placeras det Stora Kojklotet i Sagoskogen placeras flera mindre kujklot i fallskyddsområde.

Ett klot har rutschskana för de minsta och andra uppmuntrar till rolllek och klättring. Samlingen får ett stort väderskydd som tillhör klotfamiljen. Dessa förses med belysning.

Klotens materialitet och konstruktion anpassas och optimeras efter respektive funktion. Den starka formen håller ihop familjen även om material och storlek varierar. En varm, orange kulör återkommer i flera av kloten.

93. Stora Kojklotet placeras högst upp i Åvenyret.

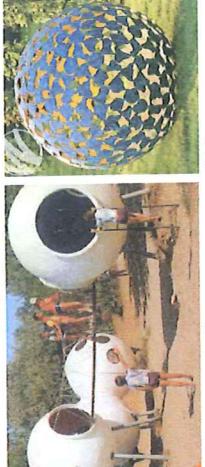
94. Väderskyddet placeras i Samlingen.
95. Kojklot för barn i olika åldrar placeras i fällskogen i Sagoskogen.

96. Inspiration från sagornas värld.
97. Inspiration kojklot.

98. Inspiration perverrad plåt.

99. Det Stora Kojklotet har belysning kvällstid och det perverrade plåskalaset ger en lyftig känsla som samtidigt gör att klotet glittrar varmt i mörkret.

Förslag Lekplatsen

Elevation Platå och Äventyret

100. Elevation A-a som visar Platå och Äventyret.

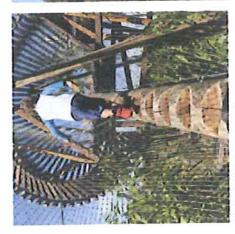
101. Forsklupturer av trä och rep. 102. Stort rörl för lek.

103. Nät att hänga mangga i.

104. Klättersöck.

105. Rutschlek med trappsystem av slipers.

106. Lang rörrusch.

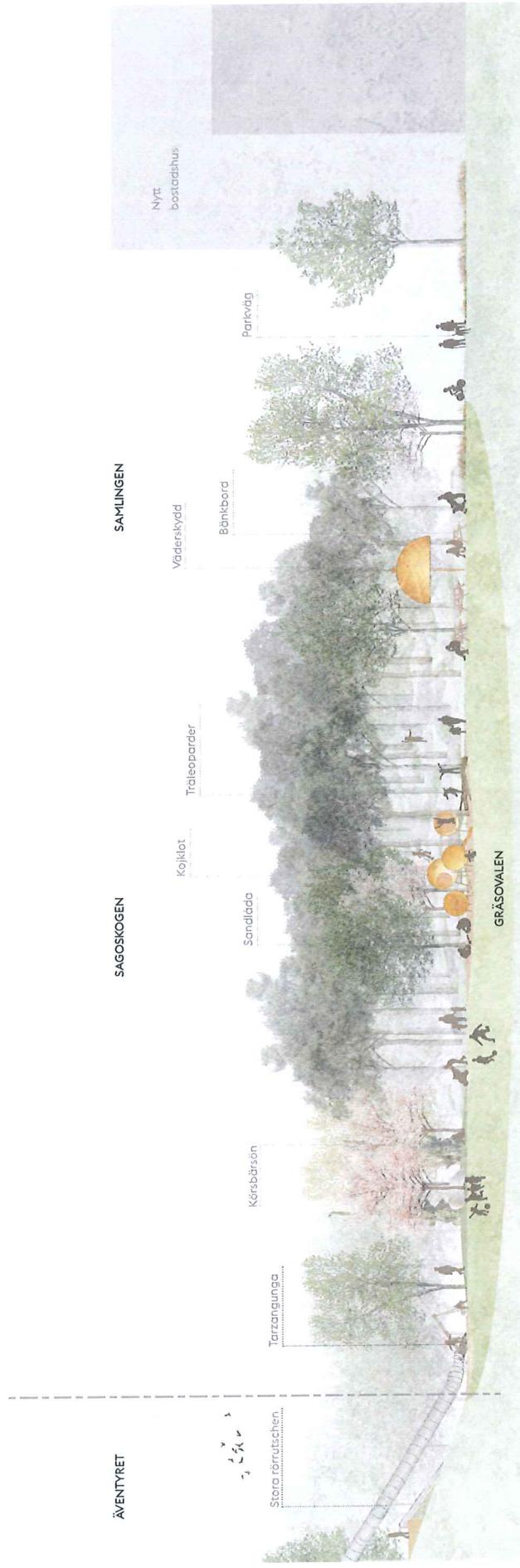

107. Tar-anganza.

Förslag Lekplatsen

Elevation Sagoskogen, Gräsvalen och Samlingen

108. Elevation A-a visar Sagoskogen, Gräsvalen och Samlingen.

109. Rostfri rama för lek.

110. Bladbord i skogrestantrag.

112. Leksigel.

113. Ursköldade stenar.

114. Organiska formspolk.

115. Sagotema.

Förslag Lekplatsen

Illustration

116. Illustration

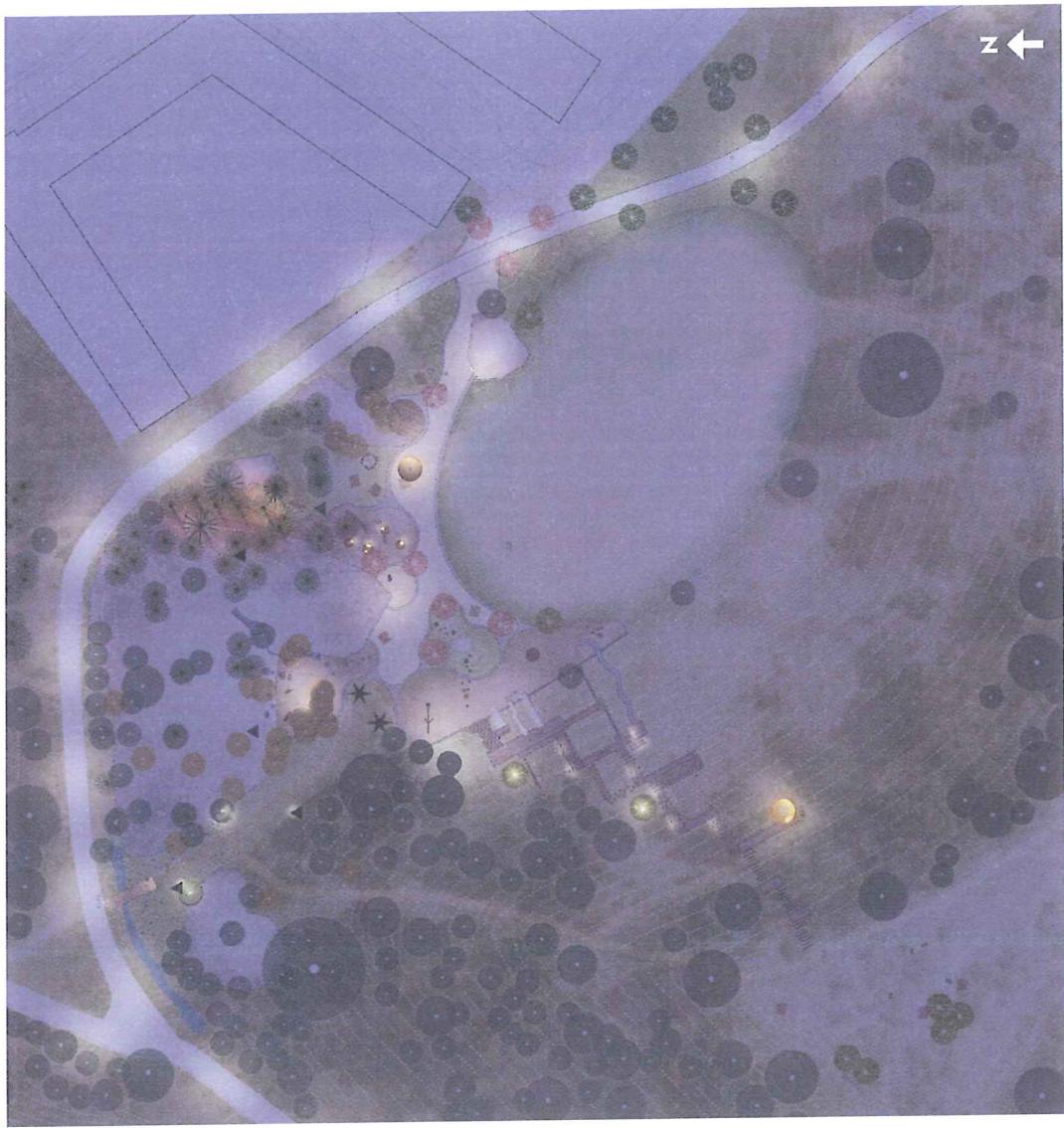
Förslag Lekplatsen

Belysning

Parkens ljusmiljö längs huvudstråken omfamar Sagoskogen och flyter in över Samlingen. Gung- och snurrrävenyret samt Rutschäventyret lättas upp på samma mjuka sätt från en hög mast placerad i kanten intill skogsbynet vid slämtens fot.

En kombination av lägre pollare och en ljusbelysning av det glesa skogsbynet längs Äventyrets kant bjuder in till att tryggt ta sig upp till det stora kojklöret även då mörkret fallit. Det Stora Kojklöret blir mörkerid lekens högsta målpunkt och ett avslut på lekens lite större öppnare ljusrum.

I Sagoskogen lockar kojklötens varmt upplysta gluggar Lekplatsens olika små rum vilar mot en starkt scenografiskt belyst naturlig fond av tallar, stockar och berghällar.

117. Sma lockande ljus i färg.
118. Scenografisk fond och instag
av ljusrum.
119. Ljusbelysning av skogsbynet.
120. Tydligt avgrensade effekter väcker intresse.
121. Större ljus i
ljusrum.
122. Belysningsplan över lekplatsen.

Inspirationsbilder

117. Sma lockande ljus i färg.
118. Scenografisk fond och instag
av ljusrum.

119. Ljusbelysning av skogsbynet.
120. Tydligt avgrensade effekter väcker intresse.
121. Större ljus i
ljusrum.
122. Belysningsplan över lekplatsen.

Foton och illustrationer

1. Tyréns
2. Tyréns
3. Tyréns
4. Tyréns
5. Tyréns
6. Tyréns
7. Tyréns
8. Tyréns
9. Stockholms stad
10. Park am Gleisdreieck, Atelier LOIDL
11. Stockholms stad
12. Tyréns
13. Tyréns
14. ruolivetraphotospot.blogspot.se
15. Ur artikeln, Tunnelbaneskrot, kunst, wintersport. Af Gunnar Wallenirk, arkitekt MAA.
16. Organo Wood
17. Glänta design
18. Carl-Viggo Hölmebakk
19. Tyréns
20. LAND Arkitektur
21. Tyréns
22. Tyréns
23. Tyréns
24. Tyréns
25. Tyréns
26. Tyréns
27. Tyréns
28. Vekṣö
29. Foxbyslyning
30. AndrenFogelström
31. AndrenFogelström
32. Tyréns
33. Glänta design
34. deviantart (andokadesbois)
35. Tyréns
36. Tyréns
37. Tyréns
38. AndrenFogelström
39. Tyréns
40. Tyréns
41. Tyréns
42. Israel pladis, København, foto Sweco
43. Tyréns
44. Tyréns
45. Tyréns
46. Tyréns
47. Tyréns
48. Tyréns
49. AndrenFogelström
50. LAND Arkitektur
51. Tyréns
52. Tyréns
53. Escofet
54. Vestre
55. Vekṣö
56. LAND Arkitektur
57. AndrenFogelström
58. AndrenFogelström
59. AndrenFogelström
60. LAND Arkitektur
61. AndrenFogelström
62. AndrenFogelström
63. AndrenFogelström
64. LAND Arkitektur
65. Tyréns
66. LAND Arkitektur
67. Tyréns
68. Tom Hanafan River's Edge Park, Sasaki
69. Hemnsida carvalhoaraujo
70. LAND Arkitektur
71. LAND Arkitektur
72. LAND Arkitektur
73. LAND Arkitektur
74. LAND Arkitektur
75. LAND Arkitektur
76. SLA, Ankarparken Malmö
77. LAND Arkitektur
78. LAND Arkitektur
79. Håi Zhang
80. AnderssonJönsson
81. Hapa Collaborative, Terra Nova
82. Play Experience, Vancouver
83. Sagolekspatsen i Slottsparken
84. Matnö, foto Jenny Leyman
85. Ellen Forsström Allers se
86. Anna Theorin Odala nu
87. Dan Pearson Studio, Hampshire
88. www.tainipuoti.fi
89. www.benrys.guru
90. www.zetas.se
91. Portland tree tour
92. LAND Arkitektur
93. AndrenFogelström
94. AndrenFogelström
95. AndrenFogelström
96. Illustration Elsa Beskow,
97. Tomteboparten
98. http://archipostard.blogspot.se/2010/09/23_archive.html
99. David Harber, http://www.davidharber.co.uk/sculpture/mantle.htm
100. LAND Arkitektur
101. Aminka Oskarsson, Skansen
102. Hai Zhang, Z+T Studio, Marvel Valley, Kina, http://www.landezine.com/index.php/2017/11/marvel-valley-hyz-studio/
103. Hai Zhang
104. Aspect Studio, The Ian Potter Children's WILD PLAY Garden
105. Sydney, Foto: Brett Boardman
106. Hapa Collaborative, Terra Nova Play Experience, Vancouver
107. Pilkrta parkieki / Slottskogen i Göteborg
108. LAND Arkitektur
109. Lovely Landskap AB, Lärparken Telefonplan
110. Elsa Beskow, Solagget
111. LAND Arkitektur
112. Foto Richter Spielgeräte GmbH, snail, http://www.richters-spielgeräte.de/catalog-detail/items/4_24220-schnicke-snail.html
113. LAND Arkitektur
114. Andersson Jönsson Landskap, Blomsterdalen, http://www.ej-blomsterdalen/
115. Illustration Elsa Beskow, Solagget
116. LAND Arkitektur, ipining.com/originals/se/2qd/39/
117. www.baumkunde.de

Bilaga 2

Projektets namn: Stadsdelspark Vårbergstoppen
Version: Genomförandebeslut

Mnkr	T om 2018	Tidigare utgifter/inkomster
Utgifter*	-9,0	
Investeringsutgift 1		
Driftskostnader nämnd		
Driftskostnader annan nämnd		
Underhållskostnader nämnd		
Underhållskostnader annan nämnd		
Övriga utgifter/kostnader		
Summa negativa kassafölden*	-9,0	
Inkomster**		
Investeringsinkomst 1		
Övriga investeringsinkomster		
Försäljningsinkomst 1		
Lopande inkomst/intäkt nämnd		
Lopande inkomst/intäkt annan nämnd		
Övriga lopande inkomster/intäkter		
Summa positiva kassafölden*	0,0	
Nettokassafölde	-9,0	

Mnkr	Ar	Investeringskalkyl
Utgifter*		
Investeringsutgift 1		
Index 5%		
Delsumma investeringsutgifter inkl. påståg		
Drifts- och underhållskostnader nämnd		
Driftkostnader annan nämnd, preliminärat		
Underhållskostnader annan nämnd		
Övriga utgifter/kostnader		
Delsumma övriga utgifter/ kostnader		
Summa negativa kassafölden*		
Investeringsinkomst 1		
Övriga investeringsinkomster		
Delsumma investeringsinkomster		
Lopande inkomst/intäkt nämnd		
Lopande inkomst/intäkt annan nämnd		
Övriga lopande inkomster/intäkter		
Summa positiva kassafölden*		
Nettokassafölde exklusive restvärdien		
Restvärdien***		
Drifts- och underhållskostnader 2028-2040		
Summa restvärdien		
Nettonuvärdé, diskontering 5%		
	-81,2	

Resultatanalys	
Resultat/påverkan nämnd*/**	
Lopande inkomster/intäkter	
Drifts- och underhållskostnader	
Intervänta	
Avskrivningar	
Resavinsten/förlustar	
Summa resultat/påverkan nämnd	
	0,0

Kalkylen upprättad av:

namn: Ingrid Widgren
datum: 2019-02-01

Kalkylen granskad av (ekonomichef, controller eller motsvarande):

Resultat/påverkan annan nämnd*/**	
Lopande inkomster/intäkter	
Drifts- och underhållskostnader	
Summa resultat/påverkan annan nämnd	

Negativa kassafölden, dvs utlöden av pengar, ånges med negativa tecken (minusstecknen) före beträppen
Positiva kassafölden, dvs intöden av pengar, ånges med positivt tecken
Resvärdén, dvs ekonomiska konsekvenser som inträffar efter kalkyloperiodens slut (från år 11 och framåt, blir kassafölde år 10)